

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет
Імені Василя Стефаника
Економічний факультет

САВЧУК ВІКТОРІЯ СВЯТОСЛАВІВНА

ОБЛІК, АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ОПЕРАЦІЙ З НЕОБОРОТНИМИ
МАТЕРІАЛЬНИМИ АКТИВАМИ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

071 «Облік і оподаткування»

Автореферат на здобуття другого (магістерського)
рівня вищої освіти

Івано-Франківськ 2022р.

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника

Науковий керівник: доктор економічних наук, Василюк Марія Михайлівна, Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника, доцент професор кафедри обліку і оподаткування

Рецензенти: доктор економічних наук, Левандівський Омелян Тарасович, Прикарпатський національний університет Імені Василя Стефаника, професор кафедри фінансів, завідувач кафедри фінансів

Захист відбудеться «23» грудня 2022 р.

Дипломну роботу надано до захисту «___» _____ 20__ р.

Науковий керівник _____

Василюк М.М.

Завідувач кафедри _____

Баланюк І.Ф.

(підпис)

(ім'я та прізвище)

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах сучасної інтеграції України до Європейського Союзу з метою забезпечення відповідного функціонування господарюючих суб'єктів проблеми реформування бухгалтерського обліку бюджетних установ набувають надзвичайно важливого значення. Зараз актуальними є питання досягнення мети гармонізації, уніфікації та імплементації зарубіжного досвіду здійснення бух.обліку необоротних матеріальних активів бюджетних установ процесі реалізації Стратегії модернізації бухгалтерського обліку в державному секторі економіки. Теоретичні питання обліку та контролю необоротних матеріальних активів у бюджетних установах досліджувалися різними вченими, зокрема: П. Атамасом, М. Білухою, С. Булгаковою, Г. Велшем, О. Гаценко, А. Герасимовичем, В. Горелкіним, Р. Джогою, О. Дишкант, І. Дроздом, І. Житною, Є. Калюгою, Т. Каневою, Л. Кіндрацькою, Г. Кірейцевим, П. Ковалем, М. Кужельним, А. Кузьмінським, С. Левицькою, Л. Ловінською, А. Любченко, Т. Мельник, М. Метьюсом, Є. Мнихою, Б. Нідлзом, Л. Панкевич, Т. Писаренко, Н. Рубан, С. Свірко, Я. Соколовим, В. Сошко, І. Стефанюком, Н. Сушко, І. Ткаченко, І. Фаріоном, Е. Хендріксоном, О. Чечуліною, В. Шевчуком та ін.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Робота виконана в межах науково-дослідної тематики кафедри обліку і оподаткування Прикарпатського національного університету ім. В.Стефаника “Розробка організаційно-економічного механізму удосконалення функціонування виробничо-господарських структур регіону (номер державної реєстрації 0111U000875)”.

Мета даного дослідження полягає у аналізі чинної практики, проблем, тенденцій, закономірностей та перспектив розвитку системи бухгалтерського обліку, аналізу та процесу контролю Коршівської сільської ради з метою подальшого їх вдосконалення.

Завдання дослідження:

- Визначення теоретичних аспектів визнання та оцінки необоротних матеріальних активів та їх роль у діяльності бюджетної установи;
- дослідження чинного нормативно-правового регулювання обліку необоротних матеріальних активів;
- висвітлення організаційно-методичних аспектів обліку необоротних матеріальних активів на досліджуваному підприємстві;
- обґрунтування теоретичних та практичних аспектів здійснення аналізу та контролю за рухом необоротних матеріальних активів.

Об'єктом дослідження виступає обліково-аналітична інформація підприємства держаного сектору економіки та досліджуваної установи, зокрема, Коршівської сільської ради.

Предметом дослідження даній кваліфікаційній роботі виступає комплекс теоретичних, організаційних, методологічних та практичних аспектів, пов'язаних із обліково-аналітичним забезпеченням діяльності бюджетної установи.

У ході дослідження використовувалося ряд методів, зокрема статистичний, порівняння, візуального, економічного, статистичного та соціологічного аналізу тощо. Інформаційною базою проведеного дослідження є нормативно-правові акти України та країн ЄС, праці видатних вітчизняних і зарубіжних вчених, монографії, матеріали наукових конференцій, статті в періодичних виданнях, звітність та інші документи суб'єкта господарювання.

Методологічною основою дослідження стали методи аналізу та синтезу, методи причинно-наслідкового та абстрактно-логічного характеру. Використані аналітичні та статистичні методи, а саме групування, середніх та відносних величин, порівняльного аналізу, систематизації та узагальнення. Також загальними методами дослідження слугували діалектичний метод пізнання, який допоміг цілеспрямовано вивчити економічні поняття; факторний аналіз, який використовувався для комплексного аналізу діяльності; індукція, яка використовувалася в якості специфічного економічного доказу та дедукція, за допомогою якої сформулювали логічні висновки.

Обсяг та структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (48 найменувань), містить 19 таблиць, 20 рисунків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 96 сторінок.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «Економічна сутність необоротних матеріальних активів» ознайомлено з економічною сутністю необоротних матеріальних активів та їх значення, виявлено класифікацію необоротних активів, досліджено нормативно-правове забезпечення обліку необоротних матеріальних активів в закладах бюджетних установ.

Проводячи аналіз процесу введення в дію з 1.01.2015 р. “Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі” 121 “Основні засоби” (далі НП(С)БОДС 121 “Основні засоби”), внесені потрібні зміни в організацію та методику бухгалтерського обліку основних 9 засобів, що також вказує на актуальність теми наукового дослідження. У висновку, необхідно застосувати комплексні розробки поліпшення організації та методології бухгалтерського обліку основних засобів в умовах застосування НП(С)БОДС.

Інституції бюджетного сектору, у подібності до інших суб’єктів господарювання, мають характеристики особливостями – їх діяльність відбувається у таких сферах: надання послуг наукового, культурно-соціального та іншого характеру. Найголовнішою передумовою перманентного, високоякісного, своєчасного надавання цих послуг є забезпечення бюджетних інституцій засобами праці, які складають окремий об’єкт бухгалтерського обліку, визначених суб’єктів господарювання – “необоротні активи”

Необоротні матеріальні активи бюджетної інституції мають певну особливість – вони не застосовуються у створенні матеріальних благ, а використовуються у процесі надання і створення нематеріальних послуг загалом.

Тут безумовно потрібно врахувати їхню делінквентну природу: наприклад, основні засоби як засоби праці осіб, що надають і створюють послугу, і основні засоби, які застосовуються в процесі використання послуги. Дослідження українського та зарубіжного досвіду бухгалтерського обліку основних засобів у бюджетних інституціях в умовах застосування НП(С)БОДС і створення пропозицій щодо покращення методики бухгалтерського обліку у розрізі практичної діяльності з метою її створення Стратегії удосконалення бухгалтерського обліку в держсекторі. Бюджетні інституції, як і інші суб'єкти господарювання, мають певні, притаманні їм особливості

– необоротні активи – це сума нематеріальних речово-матеріальних об'єктів і цінностей, які належать організації, мають очікуваний термін корисної дії чи експлуатації і забезпечують її працю понад один рік. Основні засоби є одним з аспектів необоротних активів;

– їх діяльність відбувається у області надання послуг наукового, культурно-соціального, та іншого характеру. Проте однією з найважливіших передумов перманентного, високоякісного, своєчасного надання певних послуг є забезпеченість бюджетних організацій засобами праці, які становлять самостійний об'єкт бухгалтерського обліку зазначених суб'єктів господарювання.

Поняття «основні засоби» різноманітно тлумачать окремі науковці, у більшості випадків у відповідності до правово-нормативних джерел (табл.1).

<u>Атамас П. Й.</u>	Матеріальні цінності, які використовуються у діяльності установи протягом періоду, що перевищує один рік, і вартість яких без ПДВ та інших платежів перевищує 6000 грн за одиницю (комплект) і поступово зменшується у зв'язку з фізичним і моральним зносом
<u>Болох М. А., Заросило А. П.,</u> <u>Джога Р. Т., Свірко С. В.,</u> <u>Сінельник Л. М.</u>	Необоротні активи, які мають матеріальну форму, вартість яких становить понад 6000 грн за одиницю (комплект)
<u>Вагуля І. Д., Левченко З. М.</u>	Необоротні активи, що мають матеріальну форму, вартість яких становить понад 6000 грн за одиницю (комплект)
<u>Верига Ю. А., Гладких Т. В.,</u> <u>Артох О. В., Кудявеш Н. О.,</u> <u>Мілька А. І.</u>	Необоротні активи, що мають матеріальну форму, вартість яких становить понад 6000 грн (без ПДВ) за одиницю (комплект)
<u>Лемішовський В. І., Михайлов</u> <u>М. Г., Телегуць М. І., Славкова</u> <u>О. П., Шара Є. Ю., Андрієнко</u> <u>О. М., Жидсева Л. І.</u>	Матеріальні активи, які використовує установа багаторазово і безперервно у ході виконання основних функцій, надання послуг, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких становить понад 1 рік, вартість яких без податку на додану вартість та інших платежів становить 6000 грн за одиницю (комплект)

Необоротні активи можна назвати необіговими активами, основними активами, довгостроковими активами тощо. Дивлячись на визначення, ми вже бачимо, що поняття необоротних активів є неоднозначним. Зокрема, в зарубіжній літературі часто немає уніфікованого терміну, але відображені окремі складові довгострокових активів: основні засоби, нематеріальні активи тощо. У радянській період економічного розвитку нематеріальних активів як таких не існувало, тому необоротні активи називали основними засобами, які розрізняли у матеріальній формі. Багато авторів необоротні активи називають основним капіталом, до якого входять матеріальні активи, фінансові інвестиції, нематеріальні активи.

Необоротні активи бюджетних установ залежно від їхньої функціональної ролі (за видами) поділяють на певні види. Основні засоби – це матеріальні цінності, які установа багаторазово використовує в процесі виконання основних функцій, надання послуг, експлуатації з очікуваним терміном експлуатації понад один рік;

Інші необоротні матеріальні активи – це всі інші необоротні активи, що знаходяться в реальній формі і не входять до переліку основних засобів;

Незавершене капітальне будівництво – це сума незавершених капітальних вкладень та кількість будівель і будівельних матеріалів, які не будуть введені в експлуатацію з певної дати.

Нормативно-правове регулювання питань методології бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів, яке затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти в межах його повноважень. Міністерством фінансів було розроблено і затверджено 18 положень (стандартів) бухгалтерського обліку, План рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та ін.

У розділі 2 «Організація і методика обліку необоротних матеріальних активів» досліджено організацію документування операцій з необоротними матеріальними активами, організацію і методику обліку необоротних матеріальних активів, проаналізовано удосконалення обліку необоротних матеріальних активів в бюджетних закладах.

Соціальний аспект національної економіки забезпечується бюджетними установами шляхом виконання суспільних функцій для підвищення рівня життя та добробуту населення. Управління бюджетною сферою потребує нової моделі раціональної управлінської системи, визначальними функціями якої є облікова та контрольна. Формування достовірної облікової інформації в системі бухгалтерського обліку бюджетної сфери стає стратегічним завданням її побудови.

З метою організації своєї діяльності бюджетна організація, у подібності до інших установ всіх форми власності, має мати засоби праці у вигляді необоротних нематеріальних та матеріальних активів.

Організація обліку необоротних матеріальних активів в установі Виконавчого комітету «Коршівська сільська рада» здійснюється відповідно до нормативно-правових актів. В установі проводиться облік як основних запасів, так й інших необоротних активів, що здійснюється за допомогою методів аналітичного та синтетичного обліку.

Основними шляхами удосконалення організації обліку необоротних матеріальних активів є раціоналізація форм первинних документів, адаптованих до сучасних вимог.

З метою удосконалення бухгалтерського обліку необоротних матеріальних активів, потрібно ввести до Плану рахунків виділений рахунок для висвітлення витрат на ремонт основних засобів з субрахунками капітального та поточного ремонтів. Даний рахунок має бути калькуляційним та активним, де по дебету необхідно відображати усі витрати на ремонт основних засобів, а за кредитом даного рахунку потрібно відображати витрати закінчених ремонтів які відносити на витрати звітного періоду. Залишком на даному рахунку мають

будути суми по незавершеним капітальним і поточним ремонтам.

В бюджетній установі було б доречно збільшити контроль за використанням і збереженням основних засобів, а також контроль щодо операцій з документальним та правильністю їх оформленням. Делінквентність багатьох теоретичних положень, велика значимість обліку основних засобів та недостатній рівень їх вивчення з погляду теперішніх потреб управління потребує подальшого їхнього удосконалення.

Отже, можна представити наступні шляхи удосконалення обліку необоротних матеріальних активів бюджетних установ:

- удосконалення складу і змісту носіїв інформації із обліку основних засобів;

- запровадження і розробка раціональних схем документообігу, що дозволили вчасно виконувати поставлені завдання при мінімальних витратах фінансових, матеріальних, і трудових ресурсів;

- вибір оптимальної за обсягом та складом облікової інформації, яка забезпечить реалізацію даних завдань, котрі поставлені перед обліком основних засобів;

- повна комп'ютеризація обліку основних засобів. Викликано це потребою оперативного отримання відомостей про рух основних засобів, правильного і своєчасного розрахунку сум амортизації та визначення зносу в відповідності до встановлених норм тощо.

У розділі 3 «Організація та напрямки вдосконалення аналізу і контролю необоротних матеріальних активів» досліджено організацію аналізу необоротних матеріальних активів в закладах бюджетної сфери, виконано аналіз проведення контролю необоротних матеріальних активів, знайдено напрямки вдосконалення контролю необоротних матеріальних активів.

Як бачимо з табл. 3.1., необоротні активи Виконавчого комітету «Коршівська сільська рада» склалися тільки з основних засобів та довгострокових фінансових вкладень. При тому частка основних засобів в

необоротних активах зростає, темп зростання котрих в звітному році майже в 4 рази перевищував темп зростання основних засобів.

Таблиця 3.1

Склад і динаміка необоротних активів

Статті необоротних активів	На початок періоду 2021 р.		На кінець періоду 2021 р.		Відхилення (+,-)		Темп зростання, %
	сума, грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %	
Основні засоби	9373268	71,99	11761158	76,33	2387890	100	125,47
Інші необоротні матеріальні активи							
Незавершені капітальні інвестиції	3647319	28,01	3647319	23,67	0	-	100
Всього		100	15408477	100	2387890	100	118,34

Для оцінки змін в структурі та складі основних засобів (основного капіталу) Залуквянської сільської ради за поточний рік використовують дані другого розділу ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності», котрі узагальнюють у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Поелементна структура основних засобів у звітному році

Групи основного капіталу	На початок періоду 2021 р.		На кінець періоду 2021 р.		Відхилення (+,-)		Темп зростання, %
	сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %	
Будинки, споруди та передавальні пристрої	6604	75,05	8822	100,26	2218	92,88	133,59
Машини та обладнання	305	3,466	475	5,3983	170	7,12	155,74
Транспортні засоби							
Інші основні засоби	1890	21,48	1890	21,48	0		0
Всього	8799	100	8799	100	0	100	100

Складові елементи аналізу рівня ефективності застосування основних засобів як одного із основних видів ресурсів Виконавчого комітету «Коршівська сільська рада» ґрунтується на узагальненій методиці оцінки використання ресурсів. Показники спеціальної і загальної методики проведення аналізу ефективності використання необоротних матеріальних активів бюджетних установ створюють можливість сукупного вивчення стану управлінської

діяльності в установі і здійснюють відображення можливих головних напрямів вдосконалення необоротних матеріальних активів.

Необхідність в ефективній боротьбі з правопорушеннями зумовлює потребу контролю в бюджетних організаціях на теперішньому етапі розвитку вітчизняної економіки. Контроль у бюджетних установах прийнято розглядати як сукупність заходів, які проводять уповноважені органи для перевірки доцільності, законності та ефективності застосування установою бюджетних коштів та вектори їхнього використання.

Організація процесу державного фінансового контролю необоротних активів має передбачити три стадії його проведення: забезпечення контрольних дій, методика контролю, підготовка звіту за результатами перевірки. Державний контроль у бюджетній сфері можна охарактеризувати як процес, що містить п'ять послідовних стадій:

- 1) підготовча стадія, яка охоплює два різні види планування;
- 2) змістовно-технологічна, що містить активні дії суб'єктів контролю із застосуванням різних методів і методик отримання реальної інформації про стан об'єкта або певних предметів, включаючи встановлення ідентичності розбіжностей (виявлення, кількісна оцінка), документування інформації;
- 3) підсумкова, що передбачає оцінювання стану об'єкта чи стану певних предметів на ньому, вироблення і оформлення рішення суб'єктів контролю, обговорення такого;
- 4) інформування про результати контролю;
- 5) контроль за виконанням рішень, прийнятих за підсумками контролю.

Для удосконалення аудиту необоротних активів Виконавчого комітету «Коршівська сільська рада» було розроблено загальний план внутрішнього аудиту та його програму, в яких деталізовано процедуру перевірки і необхідні робочі документи.

Щодо проблем аналізу необоротних активів, то найбільш суттєвою є проблема відсутності нормативного регулювання аналізу необоротних активів, та рекомендаційних актів. Доступна інформація вже застаріла та потребує

оновлення. Також відсутня єдина методика та система коефіцієнтів, що необхідні для здійснення аналізу необоротних активів. Тому рекомендаціямистосовно удосконалення процедури аналізу може бути консультація спеціалістів стосовно застосування потрібних показників аналізу необоротних активів.

Одним з питаньвдосконалення контролю необоротних матеріальних активів є проблема складності оцінки основних засобів. Традиційним і найбільш методично розробленим способом оцінки в національній обліковій практиці є відображення основних засобів за первісною вартістю, яка складається з фактичних витрат на їх виробництво і придбання.Проте при оцінці основних засобів в умовах інфляційних процесів, застосування первісної вартості може привести до негативних наслідків. Навіть за умов незмінних цін, потенціал основних засобів не є незмінним, оскільки скорочується строк їх служби, вони стають морально застарілими.

Для удосконалення внутрішнього аудиту необоротних активівВиконавчого комітету «Коршівська сільська рада»розроблено загальний план внутрішнього аудиту та його програму, в яких деталізовано процедуру перевірки і необхідні робочі документи.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження нами сформульовані наступні висновки та пропозиції:

1.Дослідження теорії та практики обліку необоротних матеріальних активів бюджетних установ виявили необхідність удосконалення документального забезпечення операцій з іншими необоротними матеріальними активами. Для первинного обліку інших необоротних матеріальних активів рекомендовано запровадити „Акт приймання-вибуття інших необоротних матеріальних активів” та „Журнал обліку інших необоротних матеріальних

активів”); для оформлення переоцінки необоротних активів використовувати „Відомість індексації необоротних активів бюджетних установ”. Розроблені документи допоможуть організувати первинну облікову інформацію на якісному рівні для проведення подальшого контролю.

2. За результатами дослідження класифікаційні ознаки необоротних активів бюджетних установ з урахуванням специфіки діяльності сформульовано за двома ознаками: ступінь впливу на виконання основних функцій медичних установ та джерела надходження. Поділ за першою здійснено на активні та пасивні необоротні активи. За другою ознакою класифікації необоротні активи установ виконавчої влади поділено на придбані за рахунок коштів загального чи спеціального фондів та безоплатно отримані, в тому числі як гуманітарна допомога. У подальшому така класифікація необоротних активів як облікових об’єктів була використана для удосконалення окремих методик обліку руху необоротних матеріальних активів, організації їх первинного, аналітичного та синтетичного обліку у бюджетних установах.

3. Проведений аналіз вітчизняної практики та міжнародного досвіду облікових оцінок необоротних матеріальних активів бюджетних установ дозволив запропонувати оцінку необоротних активів за первісною вартістю, із включенням витрат, пов’язаних із їх придбанням та доведенням до стану експлуатації, що дасть змогу сформувати реальну оцінку таких об’єктів.

4. Дослідження методів обліку та контролю необоротних активів бюджетних установ дозволило дійти висновку, що основним методом для встановлення збереженості державного майна є інвентаризація.

5. Серед проблем, висунутих практикою переходу до ринкової економіки, особливої актуальності набула оцінка основних засобів, їх відображення в бухгалтерському балансі, контроль за збереженням та наявністю у місцях використання, правильне документальне оформлення при постановці на облік, аналіз ефективності використання основних засобів. Більш повне і раціональне використання основних засобів установи сприяє покращенню всіх його

техніко-економічних показників. Тому обізнаність щодо наявності основних засобів праці і постійний контроль за ефективністю їх використання – важливі чинники в управлінні діяльністю установи.

6. Від стану основних засобів (ступеня придатності до використання, відповідності сучасним зразкам, новітнім технологіям) певною мірою залежить якість надання послуг. Відповідно до вищевикладеного у даній дипломній роботі було розглянуто і проаналізовано питання обліку і аналізу використання основних засобів в сучасних умовах, визначено основні напрями підвищення ефективності їх використання.

7. У роботі розглянуто теоретичні аспекти обліку основних засобів, викладення яких дозволило чітко усвідомити економічну природу предмета дослідження – основних засобів, прослідкувати і відтворити організацію їх обліку і аналізу використання в конкретній установі.

8. Аналіз ефективності використання основних засобів в установі проведено відповідно до вимог економічного аналізу шляхом здійснення розрахунків необхідних показників з метою їх порівняння і виявлення резервів підвищення ефективності використання основних засобів. Зокрема, у роботі наведена характеристика складу, динаміки, структури, технічного стану та забезпеченості основними засобами, а також показників ефективності їх використання. Аналіз даних показників проведено методом порівняння.

9. Організація обліку необоротних матеріальних активів Виконавчого комітету «Коршівська сільська рада» здійснюється відповідно до нормативно-правових актів. В установі проводиться облік як основних запасів, так й інших необоротних активів, що здійснюється за допомогою методів аналітичного та синтетичного обліку. Основними шляхами удосконалення організації обліку необоротних матеріальних активів є раціоналізація форм первинних документів, адаптованих до сучасних вимог.

9. Для удосконалення аудиту необоротних матеріальних активів Виконавчого комітету «Коршівська сільська рада» було розроблено загальний план внутрішнього аудиту та його програму, в яких деталізовано процедуру перевірки і необхідні робочі документи.

10. Якісно організований внутрішній контроль з відповідною процедурою дотриманням наведених рекомендацій зробить неможливими різноманітні маніпуляції з вартістю майна, а також допоможе запобігти значним порушенням та знизить рівень притягнень до відповідальності.

11. Завдяки проведенню аналізу основних засобів, можна спрогнозувати рівень необхідності певних видів основних засобів, а також ймовірність придбання аналогічних відповідно до їх корисності та ступеня якості. У результаті здійснення систематичного і комплексного аналізу основних засобів менеджмент володітиме повною інформацією щодо рівня забезпеченості установи необхідним сучасним засобам і вчасно виявляти потребу у нових технологіях. А це дасть змогу попередньо планувати і закладати закупівлю сучасних основних засобів у проектах кошторису наступних періодів, визначати джерела їх фінансування (загальний чи спеціальний фонди).

12. Розроблені пропозиції щодо вдосконалення обліку основних засобів та контролю за ефективністю їх використання дозволять гармонізувати облік в діючій бюджетній установі, зменшити ризики невідповідності та проблемні питання, що виникають в бухгалтерії. Все це спрямоване на поліпшення організації бухгалтерського обліку в бюджетній установі з метою підвищення якості та достовірності бюджетного обліку основних засобів та забезпечує можливість оцінки ефективності та результативності використання бюджетних коштів на створення та утримання необоротних матеріальних активів.